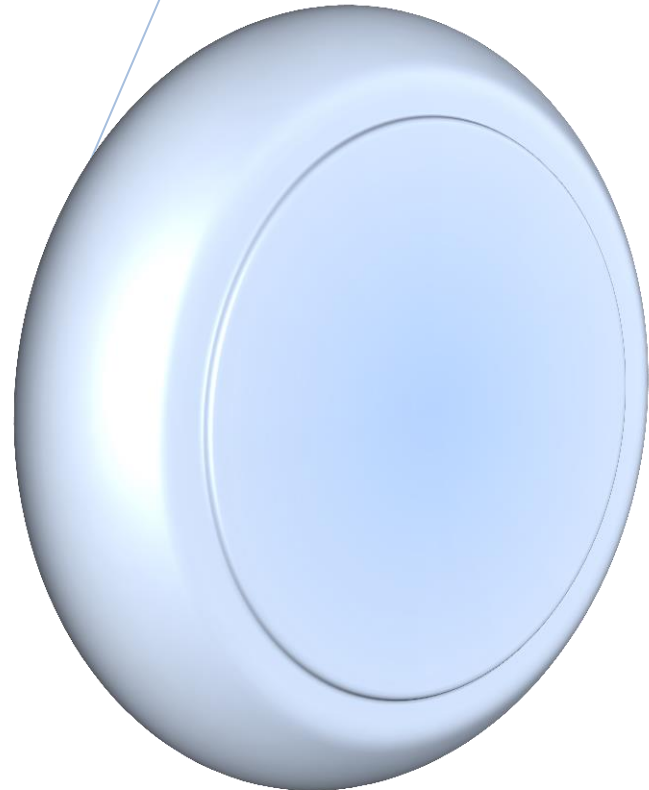

Varsinais-Suomen Kylät ry
Egentliga Finlands Byar rf

YHDESSÄ VEHMAALLA Vehmaan yhdistysohjelma

**Suuntaviivat julkisen sektorin ja
yhdistyskentän yhteistyön
kehittämiseen**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

JOHDANTO – MIKÄ ON YHDISTYSOHJELMA?

Vehmaan yhdistysohjelman tavoitteena on kirjoittaa auki ne tavoitteet ja toimenpiteet, miten yhteistyötä julkisen sektorin (kunnan ja seurakunnan) sekä kolmannen sektorin (yhdistykset ja järjestöt) välillä halutaan kehittää.

- ② Miten kunta/seurakunta tukee yhdistyksiä vapaaehtoistoiminnan ja yhteisöllisyyden vahvistajina?
- ② Miten kunta/seurakunta toimii palveluja tarjoavien yhdistysten suhteen?
- ② Mitä palveluja kunta/seurakunta haluaa ostaa kolmannelta sektorilta?
- ② Minkälaisia muita yhteistyösopimuksia kunta/seurakunta haluaa yhdistysten kanssa solmia?
- ② Mitä yhdistyksiltä odotetaan kuntalaisten mielipiteiden ja toiveiden esiin tuojina?
- ② Miten yhdistykset voisivat lisätä keskinäistä yhteistyötään?
- ② Millaisissa asioissa yhdistyksillä tulisi olla lisää osaamista?

YHDISTYSOHJELMAN LAADINTAPROSESSI

Varsinais-Suomen Kylät ry on kehittänyt työkaluksi kunnallista järjestöstrategiaa tai yhdistysohjelmaa, jolla voidaan arvioida järjestöjen ja yhdistysten merkitystä ja roolia kunnassa sekä kehittää kolmannen sektorin yhteistyötä niin kunnan kuin seurakunnankin kanssa. Yhdistyskenttä on moninainen ja alati muuttuva, ja tämän kentän hahmottamiseksi on tärkeää olla rakenteita, joissa keskustelua käydään.

Ajatus Vehmaan kunnassa tehtävästä yhdistysohjelmasta/järjestöstrategiasta esitettiin ensimmäistä kertaa Leader-ryhmä Ravakan ja kunnanjohtajan välisissä keskusteluissa jo keväällä 2013. Kunnanhallitus hyväksyi sittemmin myös ajatuksen ja ohjelmaa ryhdyttiin kokoamaan Varsinais-Suomen Kylät ry:n johdolla tammikuun lopulla 2014.

Varsinais-Suomen Kylät ry on pyrkinyt aktiivisesti etsimään uusia yhteistyömuotoja kuntien ja 3. sektorin toimijoiden välillä. Maskussa, Sauvossa ja Liedossa vastaavanlaiset ohjelmat oli jo tehty vuosien 2012-2013 aikana ja Vehmaa nähtiin mielenkiintoisena mahdollisuutena kokeilla vastaavaa toimintatapaa Vakka-Suomen alueella eli hieman kauempana Turun vaikutuspiiristä. Lisäksi Varsinais-Suomen Kylät ry:n hanketoiminta painottuu vuonna 2014 vahvasti Vakka-Suomeen. Ohjelmaa on koottu Varsinais-Suomen Kylät ry:n *Kansalaiskunta-* ja *Laatua!* -hankkeiden voimin; käytännössä työtä ovat tehneet kyläasiamies Tauno Linkoranta ja kyläkehittäjä Piia Iivonen.

Vehmaan yhdistysohjelmaa on pyritty tekemään mahdollisimman osallistavasti – siinä vaihtelevasti onnistuen. Käytännössä työ alkoi 30.1. Vehmaan kunnantalolla pidetyllä yhdistystapaamisella, jossa paikalla oli johtavia viranhaltijoita, luottamushenkilöitä sekä yhdistysväkeä kolmisenkymmentä ihmistä. Helmikuun aikana laadittiin webropol-kyselyt yhdistysväelle ja luottamushenkilöille ja ne purettiin yhdistysillassa 20.3. Tanhuantuvalla. Kevään viimeinen yhdistysilta pidettiin kunnanvirastolla 8.5. Näiden ohella on haastateltu yksittäisiä yhdistyksiä sekä seurakunnan viranhaltijoita. Ohjelmaluonnoksen viimeinen läpikäynti tehtiin 9.9. kunnanvirastolla. Ohjelma hyväksyttiin kunnanhallituksessa 3.11.

Saadut mielipiteet, lausunnot ja keskustelutilaisuuksien muistiinpanot on huomioitu yhdistysohjelman työstämisessä. Keskeisimmät konkreettiset näkökulmat painottuvat:

1. Asukkaiden osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämiseen
2. Vehmaan ympäristön ja kulttuurin vaalimiseen
3. Tiedottamiseen ja yhdistystoiminnan näkyvyyteen
4. Yhteistyökulttuurin ja osaamisen kehittämiseen

Nämä ovat myös YHDISTYSOHJELMAN KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT. Näihin panostamalla edistetään Vehmaan yhdistysohjelman toteutumista. Käytännössä yhdistysohjelman kehittämisajatuksat tiivistyvät viimeisten sivujen strategiseen linjaukokonaisuuteen ja 23 toimenpide-ehdotukseen ja kehittämisideaan.

VEHMAAN YHDISTYSOHJELMA

MIKSI VEHMAALLE KANNATTAA TEHDÄ YHDISTYSOHJELMA?

Kunnissa tehdään paljon erilaisia strategioita ja ohjelmia. Monissa kuntien strategioissa mainitaan myös yhdistykset ja järjestöt yhteistyökumppaneina. Joskus yhteistyölle kirjataan jopa omat pelisäännöt. Useimmista kunnista tällaiset linjaukset kuitenkin puuttuvat tai yhdistykset nähdään vain potentiaalisina palvelujen tuottajina, ei tasaveroisina kehittämiskumppaneina.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi tarvitaan kaikkia: kuntalaisia, yhdistyksiä, julkista ja yksityistä. Tässä hyvinvoinnin kokonaisuudessa jokaisella on sellaista pääomaa, mitä yksikään muu ei voi korvata. Kuntatalouden haasteet ovat sen verran mittavia, että strateginen yhteistyö yhdistysten kanssa on viisasta päätöksentekoa. Kunnissa tehtävillä päätöksillä voidaan merkittävästi tukea yhdistystoimintaa ja vapaaehtoisten aktiivisuutta.

Kestävästi toimiva kunta etsii itselleen kumppaneita, jotka voivat järjestää kuntalaisille tärkeitä palveluita tehokkaasti. Tämä on mahdollisuus sekä yrityksille että kolmannen sektorin toimijoille. Osa kuntien tehtävistä on toki sellaista viranomaistyötä, jota ei voi ulkoistaa.

Yhdistykset ja järjestöt erilaistuvatkin uusissa haasteissa; osa erikoistuu ja ammatillistuu palvelujen tuottajiksi, osa jatkaa perinteisen yhdistystoiminnan perinnettä. Myös jälkimmäisellä on oma tärkeä roolinsa, ja vapaa-ajanpalvelut ovat yhdistystoimijoiden perinteisintä osaamisaluetta.

Monissa vehmaalaisissa yhdistyksissä on huikea määrä ammatillista osaamista eikä se talkoointokaan kokonaan ole hiipunut, ennemminkin muuttanut muotoaan ja laajentunut perinteisestä vasara-saha – osastosta muille vapaaehtoistyön alueille. Moni Vehmaan yhdistys on myös harjaantunut Leader-tukieurojen käyttäjä, samoin kunta itse.

Yhdistykset ovat yleensä oman alansa tai alueensa, kuten kylän, parhaita asiantuntijoita, jotka voisivat omalla tietämyksellään auttaa kunnan päätöksentekijöitä tekemään laadukkaita ja kustannustehokkaita päätöksiä. Erityiseen tarpeeseen tämä ominaisuus tulee etenkin kuntaliitostilanteissa, joissa päätöksenteko etäänny välillä huomattavastikin kunnan eri alueilta. Vehmaakin on mukana Turun seudun kuntarakenneselvityksissä, joskin näillä näkymin esitetyt liitossuunnat eivät vaikuta kovin realistisilta.

Kunnan toimien strategisena tavoitteena Vehmaallakin tulee olla oma-aloitteinen ja vastuuta asuinympäristöstään tunteva asukas - ei passiivinen hallinnollisten toimien kohde. Julkisen sektorin ja yhdistyskentän yhteistyö tiivistyy ohjelmassa lauseeseen: YHDESSÄ VEHMAALLA.

YHDISTYSTEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vehmaalla toimivia yhdistyksiä on Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin kirjattu kaikkiaan 77. Käytännössä aktiivisesti toimijoiksi voidaan näistä luokitella hieman yli 30 kappaletta. Toimintaympäristön analyysi perustuu näille yhdistyksille tehtyihin webropol-kyselyihin sekä useamman yhdistysillan anteihin. Nettikyselyihin vastasi 15 yhdistystä ja yhdistysiltojen kautta tavoitettiin lisäksi kymmenkunta muuta yhdistystä. Yhdistysilloissa oli joka kerta mukana myös viranhaltijoita. Tämän lisäksi järjestettiin luottamushenkilöille oma webropol-kysely, johon vastasi 6 henkilöä 21:stä.

Kunnan näkökulmasta 3. sektorin toimijoilla eli yhdistyksillä voi olla monta roolia ja vuorovaikutus kunnan kanssa moninaista. **Edunvalvonta ja kansalaisvaikuttaminen** ovat keskeisimpiä yhdistysten perustehtäviä. Yhdistykset ovat merkittäviä asiantuntijoita omalla alallaan tai alueellaan, kuten kylässä. Yhdistykset tuovat esiin kunnan asukkaiden tarpeita eli niiden kautta on mahdollista edistää ja vahvistaa lähidemokratiaa sekä kuntalaisten osallisuutta.

Vehmaalla on yhdistyskyselyn perusteella vielä tehtävää asian tiimoilta, sillä yksikään vastaaja ei kokenut, että yhdistystoimijoiden ääni kuuluu kunnan päätöksenteossa ja kehittämistoiminnassa hyvin. Noin puolet vastanneista oli sitä mieltä, että ääni kuuluu melko hyvin ja noin puolet oli sitä mieltä, että se ei kuulu juuri lainkaan. Pääsääntöisesti yhdistysväki oli ajanut asioita tähän mennessä luottamushenkilöiden kautta.

Toisaalta yhdistystapaamisissa ei kuitenkaan tullut esiin suuria ongelmia kuntayhteistyön tiimoilta, vaan suhteet tuntuivat mutkattomilta – kuten usein pienissä kunnissa.

Kyse lienee ennemminkin periaatteesta, tarpeesta kohdata kasvotusten ja tuoda esiin yhdistysmaailmaa askarruttavia kysymyksiä. Esiin nousi ajatus yhdistysväen ja luottamushenkilöiden sekä johtavien viranhaltijoiden erityisestä asukasparlamentista tai vastaavasta vuosittaisesta tilaisuudesta.

Senioriväestön osalta aktiivisten yhdistysten jatkeena toimii erityinen vanhusneuvosto. Eri yhteyksissä pohdittiin myös muiden sektorityyppisten elimien perustamista, mutta esimerkiksi kyläyhdistysten yhteinen kylien neuvottelukunta ei saanut kannatusta. Liikuntapuolella seurat tekevät enemmän yhteistyötä, pääosin arjen tarpeista kuten salivuorojen jakamisesta johtuen.

Yhdistykset tuottavat hyvinvointia kunnan asukkaille luomalla yhteisöllisyyttä ja tarjoamalla mahdollisuuksia yhdessäoloon, virkistäytymiseen, itsensä toteuttamiseen ja liikkumiseen. **Vapaa-ajan palvelut** ovat perinteisin yhdistysten palvelumuoto, ja tästä roolista ovat kaikki vehmaalaiset toimijat, niin yhdistystoimijat itse, viranhaltijat kuin luottamushenkilötkin, hyvin yksimielisiä. Yhdistykset hoitavat merkittävää osaa Vehmaallakin harrastus- ja vapaa-ajanpalveluista palveluista etenkin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen alueilla.

Yhteistyö kunnan ja yhdistysten kesken tällä osa-alueella tuntuu erittäin toimivalta. Tila-asiat eivät nousseet missään vaiheessa esiin ongelmakohtana, kunta ja yhdistykset järjestävät yhdessä erilaisia tapahtumia ja kunta on myös parantanut merkittävästi harrastuspaikkojen tilannetta. Esimerkiksi liikuntahalli on melko uusi, tenniskentät ja frisbeegolfrata vasta käyttöön otettuja.

Yhdistykset tiedottavat tapahtumistaan ja muusta toiminnastaan omilla kotisivuillaan, jäsentiedotteissaan ja kuntatiedotteessa. Erityinen asema yhdistystiedottamisessa näyttää olevan Vakka-Suomen Sanomilla, jonka koettiin tavoittavan Vehmaalla hyvin toivottavia kohderyhmiä. Selkeäksi kehittämiskohteeksi vapaa-ajan palveluiden suhteen nousi monessakin yhteydessä yhdistysten välinen yhteistyö. Tiedottamisessa tämä konkretisoitui esitykseen kunnan koordinoimasta toimintakalenterista, johon yhdistykset voisivat ilmoittaa tapahtumistaan päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Kunnan vinkkelistä yhdistykset ovat myös **taloudellisia toimijoita**. Ne tuottavat palveluja kunnalle maksua tai muuta tukea vastaan, osa saattaa myös työllistää ihmisiä. Vapaaehtoistyö on jo sinänsä merkittävä paikallinen resurssi.

VEHMAAN YHDISTYSOHJELMA

Vehmaalla ei tällä saralla ole – vapaaehtoistyötä lukuun ottamatta - vielä edetty paljoakaan, mutta potentiaalia selkeästi on, sillä yhdistysten vastauksissa palvelusopimuksia kunnan kanssa pidettiin hyvin todennäköisenä vaihtoehtona. Toimina voisivat olla esimerkiksi apu vanhuksille, tapahtumien ja leirien järjestäminen, tilvalvonta ja ympäristöhoito.

Luottamushenkilöiden puolella näkemys jakautui vahvasti, sillä yhteistyö yhdistysten kanssa herätti sekä suurta kiinnostusta että myös vastustusta; yhdistyksiä pidettiin vakavasti kilpailua vääristävinä toimijoina. Vastauksia tuli kuitenkin niin vähän, että tulosta ei tässä kohtaa voi pitää kattavana tai luotettavana. Viranhaltijoiden suunnalta palvelusopimusten teko yhdistysten kanssa nähtiin kumminkin hyvinkin mahdollisena ja jopa toivottavana.

VEHMAALAINEN IDENTITEETTI VOIMAVARANA

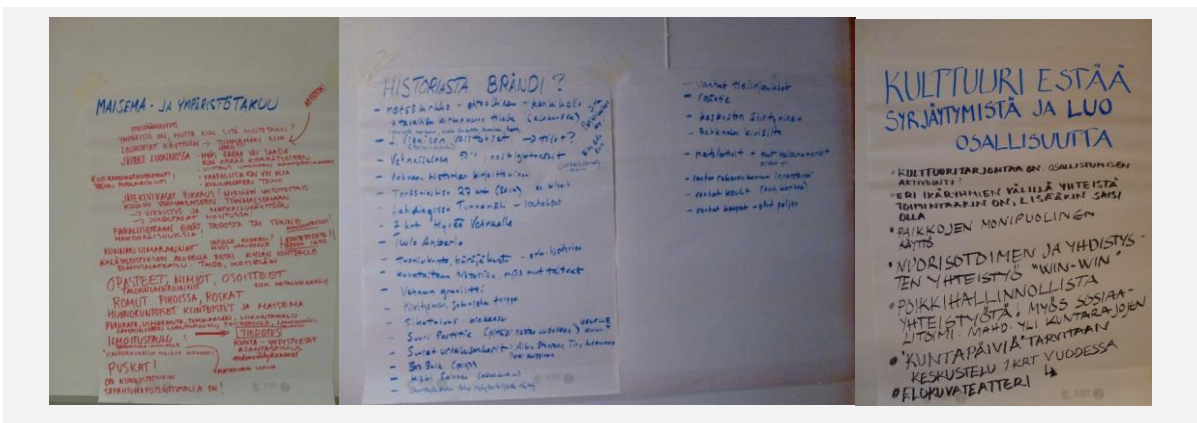
Kun pohditaan yhteistyötä julkisen ja 3. sektorin välillä, on Vehmaan toimintaympäristössä pakko nostaa erikseen vielä erityisenä voimavarana vehmaalainen paikallisidentiteetti, joka koostuu monista erilaisista aineksista. Etenkin ulkopuolisen silmin vehmaalaisten tietoisuus historiasta ja paikallisesta kulttuurista on keskimääräistä vahvempaa.

Vehmaalaisuuden kulmakiviksi voidaan määritellä neljä teemaa. Ensimmäisenä niistä esiin nousee *historia*. Osaltaan se on kirkollista ja muuta hallintohistoriaa, jossa muistellaan tuomiokunnan ja kärjäkunnan uljasta menneisyyttä ja vaikkapa piispa Bero Balkia sekä suurta postitietä. Toisaalta Vehmaan historiasta löytyy tuorempiakin kiinnekohtia, ennen muuta kivityöstä, joka näkyy edelleen maisemassa. Urheilusankareitakin Vehmaalta löytyy.

Toinen keskeinen identiteetin teema on *kulttuuripitäjän* ajatus. Vehmaalla on asunut tai asuu lukuisia menneitä ja nykyhetken eturivin taiteilijoita – ja monelta alalta. Moni tuntee Vikaisten suvun edustajat, mutta nimilista on pitkä päätyen Outi Heiskaseen ja Tuula Amberlaan. Jossain määrin kulttuuri ja historia kietoutuvat myös yhteen; Vehmassalmen tanssit ovat jo elävää historiaa, samoin Vehmaan elokuvateatteri.

Historia kietoutuu myös vehmaalaiseen *maaseutuympäristöön*, joka on selkeästi osa vehmaalaista identiteettiä. Vehmaa on maaseutupitäjä ja asukkaat haluavat ehdottomasti pitää sen sellaisena. Maaseutumaisuudesta ollaan ylpeitä. Aikoinaan ehkä rujoistakin kivityön jäljistä on tullut osa vehmaalaista omaleimaisuutta, kunta ei ole ”vain tyypillinen luonnonkaunis” maaseutukunta. Vanhat rakennukset kiinnostavat ja maisemassa on myös uusvanhoja maaseutumaisen rakennelmia; maitolaitureita, aitoja ym.

Neljäntenä vehmaalaisuuden kulmakivenä on *kyläidentiteetti*. Termi on kyllä osin harhaanjohtava, sillä se vie omaperäisesti kahteen suuntaan. Kuten aiemmin tekstissä mainittiin, vehmaalaisuus itsessään tarjoaa monia yhteisiä ylpeyden aiheita ja Vehmaalla on hienoja koko kuntaa yhdistäviä tapahtumia. Toisaalta monissa yhteyksissä ohjelmaa kootessa tuli esiin se, miten vaikeaa yhteistyö eri alueiden toimijoiden välillä on – vaikka pienessä kunnassa toimijat toisaalta tuntevat toisensa varsin hyvin. Kylä tuntuu kuitenkin monesti olevan parempi samastumiskohde ja luontevampi toimintaympäristö kuin kunta. Taustalla on luonnollisesti myös vesi-, tie-, ja rautatieliikenteen kehitys, joka on historian eri vaiheissa suosinut eri alueita kunnassa.

VEHMAAN YHDISTYSOHJELMA

VEHMAAN SEURAKUNTA YHTEISTYÖSSÄ YHDISTYSTEN JA KUNNAN KANSSA

Yhteistyöllä on luonteva ja omiin uomiinsa asettunut perinne Vehmaan kunnassa. Seurakunnan ja kunnan vierekkäin sijaitsevat toimitilat helpottavat yhteistoiminnan mahdollisuuksia. Olemassa olevia tiloja hyödynnetään ja annetaan toisten käyttöön. Esimerkiksi osa kunnan päivähoidosta on sijoittunut seurakunnan tiloihin. Seurakunnan tiloja tarjotaan myös yhdistysten käyttöön.

Seurakunta ja kunta tekevät aktiivisesti yhteistyötä päivähoidossa ja lapsi- ja nuorisotyössä. Seurakunnan vanhustyössä puolestaan yhdistykset ovat mukana. Erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia järjestetään yhdessä toimien. Hyvää Vehmaalla -tapahtuma on hyvä esimerkki kunnan, seurakunnan ja yhdistysten yhdessä järjestämästä tapahtumasta; muita ovat esimerkiksi vuosittaiset itsenäisyyspäivän ja veteraanipäivän juhlat.

Vehmaan seurakunta tuo toimintansa lähelle ihmisiä, myös fyysisesti, erilaisten tapahtumien myötä. Rahkmalan kylässä järjestetään metsäkirkkoja kaksi kertaa vuodessa. Lahdingon kylässä järjestetään Kappelmäen hartaus kesäkuussa. Kinkerien järjestäminen kylässä on ollut Vehmaalla viime aikoina suosittua. Jalkautumista seurakuntatiloista ihmisten ”pihapiireihin” pidetään tärkeänä ja siihen halutaan jatkossakin panostaa.

Positiivisena kokemuksena vapaaehtoistoiminnasta seurakunta mainitsee sen, että pyytämällä mukaan lähteviä löytynyt melko helposti. Vapaaehtoisille toimijoille ja yhteistyökumppaneille on jatkossakin tarvetta. Seurakunta toivookin, että yhteistyötä koskevia aloitteita ja yhteydenottoja tehtäisiin jatkossa kunnan ja yhdistysten suunnalta aiempaa rohkeammin.

YHDISTYSTEN TOIMINTAMALLEJA KEHITTÄMÄÄN

Miksi yhdistys on olemassa? Onko se olemassa jäseniään varten vai määritelläänkö sen tarkoitus ulkoapäin rahoittajan tai jonkun muun toimesta? Vai onko niin, että nykyhetkessä sen toiminta ei tunnu kiinnostavan enää ketään?

Yhdistysten on tärkeä pohtia ja selkiyttää omia toimintoja, toimintaperiaatteita, arvoja ja tavoitteita alati muuttuvassa toimintaympäristössä. Yhdistyksen oman jäsenkunnan odotukset ja vaatimukset toiminnalle saattavat olla hyvinkin ristiriitaisia ulkoapäin tulevien odotusten kanssa. Osa yhdistyksistä suuntautuu entistä selkeämmin erilaisten palvelujen tuottajiksi, osa jatkaa perinteisen järjestötoiminnan perinnettä. Yhdistyksen tulee tehdä sitä, mikä tuntuu luontevalta ja mikä on sille ominaista. Joskus voi olla syytä miettiä toiminnan kehittämisen nimissä myös yhdistysten yhdistämistä.

Menestyvä yhdistys ei tarjoa jäsenistölleen pelkästään talkoita ja kokouksia. Olennaista olisi löytää kullekin yhdistysaktiiville väylä toteuttaa omaa kiinnostusta ja osaamista, ja toiminnan tulisi houkutella myös nuoria. 2000-luvun talkookulttuurissa arvostetaan muutakin kuin fyysistä työtä.

Omaa rooliaan pohtinut yhdistys profiloituu. Se tietää, missä se on hyvä ja mihin sen rahkeet riittävät. ”Kaikkea kaikille” ei voi olla sen toimintafilosofiana, mutta se ei estä yhdistystä tekemästä rohkeita kokeiluja ja hakemasta lisäoppia. Kaikkea ei ole pakko tehdä yksin, vaan asioita voidaan tehdä myös yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

VEHMAAN YHDISTYSTOIMINNAN KEHITTÄMISEN NELIKENTTÄ

<p><i>Mitä voidaan vähentää?</i></p> <p>Asioiden katsomista oman kylän/yhdistyksen silmin Päällekkäisiä tapahtumia Yhdistysten mukavuusalueella toimiminen; tehdään niin kuin aina on tehty Yhdistysten henkilöitymistä</p>	<p><i>Mistä voidaan luopua?</i></p> <p>Kyliä rajojen muistelu Kateus ja kyräily Vanhojen muistelu</p>
<p><i>Mitä pitää vahvistaa?</i></p> <p>Alueen vahvan kulttuurin hyödyntämistä Alueen historian hyödyntämistä Alueen luonnon hyödyntämistä Alueen liikuntapaikkojen hyödyntäminen<ul style="list-style-type: none">➤ Kunnan huikeat puitteet käyttöön!➤ On tehtävä tutuksi mitä on!Yhdistystoiminnan osaamista Poikkisektoraalista toimintaa: yhdistykset – kunta – seurakunta – koulut – päiväkodit ym. Kunnan tiedottamista, kuntatiedote, nettisivut Elokuvateatterin hyödyntämistä Oheistaidekodin hyödyntämistä Nuorten mukaan saaminen Yhteiset retket ja tapahtumat Yhdistysten roolia asukkaiden äänen välittäjinä</p>	<p><i>Mitä uutta halutaan luoda?</i></p> <p>Tapahtumakalenteri Nuorisotoimen ja yhdistysten yhteistyö Kouluvaarit ja –mammat Työnmaisema – louhokset käyttöön (elämysmatkailu, konsertti...) Uusvanhat maaseuturakennelmat; aidat, maitolaiturit jne. Nostalgialla herkuttelu Lähimatkailutuotteita; taide, eläimet Asukasparlamentti Tapahtumia ympäri vuoden Hyviä malleja uusien asukkaiden vastaanottoon Palvelusopimuksia kunnan ja seurakunnan kanssa</p>

OHJELMAN STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

1. Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet

Strategisia linjauksia:

*Yhdistysten osaaminen ja asiantuntemus tunnustetaan ja niitä käytetään hyväksi
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden on jalkauduttava kentälle yhdistysten pariin*

Toimenpide-ehdotuksia:

- Yhdistykset perustavat säännöllisesti kokoontuvan **yhdistysten neuvottelukunnan**
- Päätäjät ja yhdistystoimijat kokoontuvat vuosittaiseen **yhdistysfoorumiin**
- Kaikille avoin asukasparlamenttilaisuus esimerkiksi *Hyvää Vehmaalla* -tapahtumassa
- Kunta ja seurakunta hyödyntävät yhdistysten asiantuntemusta asioita valmisteltaessa ja palveluita kehitettäessä

2. Aktiiviset ja osaavat yhdistykset

Strategisia linjauksia:

*Yhdistystoiminnan osaamista kehitetään
Yhdistykset kehittävät uusia toimintatapoja ja hakevat uusia kumppanuuksia
Yhdistykset markkinoivat omaa toimintaansa
Pyritään saamaan mukaan nuoria ja uusia toimijoita*

Toimenpide-ehdotuksia:

- Yhteistyötä erilaisten toimijoiden kanssa lisätään poikkisektoraisesti ja ennakkoluulottomasti; kumppaneiksi muutkin kuin oman alan yhdistykset, koulut, seurakunta, yrittäjät - *Hyvää Vehmaalla* -tapahtuman esimerkkiä seuraten.
- Kutsutaan muita yhdistyksiä omiin tapahtumiin ja vierailaan toisten tilaisuuksissa.
- Eri toimijat (kunta, oppilaitokset, muut yhdistykset, hankkeet) järjestävät koulutuksia mm. hanke-, tiedotus-, talous-, vero- ja lupa-asioista.
- Järjestetään uusia kokeiluluontoisia tapahtumia ja toimintoja – myös kevyemmällä rakenteella ("pop-up")
- Nuorisotoimi ja yhdistykset osoittavat yhdessä nuorille töitä yhdistyksissä, kunta tukee kesätyön tekemistä

3. Vehmaan kulttuuri ja historia tutuksi

Strategisia linjauksia:

Vehmaan arvokas kulttuuri ja historia tehdään näkyväksi entistä paremmin

Toimenpide-ehdotuksia:

- Kehitetään opastettuja Vehmaan kotiseutukierroksia
- Hyödynnetään elokuvateatteria ja Oheistaidekotia entistä enemmän
- Kehitetään toimijoiden (kunta, yhdistykset, yrittäjät) yhteisvoimin lähimatkailetuotteita; taide, museot, eläimet, nostalgia, kulttuurimaisema
- Vaari- ja mummotoimintaa päiväkoteihin ja kouluihin
- Metsäkirkot ja muu tapahtumayhteistyö kylillä seurakunnan kanssa

4. Maaseutumainen Vehmaa

Strategisia linjauksia:

*Pidetään yhdessä huolta siitä, että vehmaalainen maalaismaisema ja ympäristö säilyvät
Hyödynnetään vehmaalaista työnmaisemaa; louhoksia, kivikasoja ym.
Ympäristön mahdollisuudet esille*

Toimenpide-ehdotuksia:

- Louhokset ja kivityö matkailulliseen uusiokäyttöön – mutta turvallisesti
- Tehdään uusvanhoja maaseuturakennelmia; maitolaitureita, perinneaitoja yms.
- Vanhojen rakennusten inventointi ja tunnetuksi tekeminen
- Yhdistykset ovat aktiivisia asuinympäristön hoidossa; siivoustalkoot, romumetallinkeräys, niitot, vieraslajien torjunta, lähiliikuntapaikkojen suunnittelu ja hoito
- Ympäristön lähiliikuntamahdollisuudet esille ja hyödynnettäväksi reiteiksi ja retkiksi: uimarannat, luontopolut, hallit, kentät ym..

5. Palvelujen tuottaminen on mahdollisuus

Strategisia linjauksia:

Kehitetään palvelusopimuskäytäntöjä julkisen ja kolmannen sektorin välillä

Toimenpide-ehdotuksia:

- Julkisen sektorin toimijat etsivät palvelujen tuottajia myös yhdistys- ja järjestökentältä
- Kannustetaan yhdistyksiä tarjoamaan palvelujen toteuttamista (esimerkiksi ympäristön- ja maisemanhoito, kerhotoiminta, tilavalvonnat, vanhusten virkistyspalvelut) kunnalle ja seurakunnalle oman toiminnan varainhankintana
- Kunta ja yhdistykset etsivät yhdessä mahdollisuuksia työttömien työllistämiseen yhdistysten kautta

6. Tiedotetaan yhdessä

Strategisia linjauksia:

*Yhdistystoiminnan esilläoloa kunnan nettisivuilla kehitetään
Toimijat tiedottavat toiminnastaan aktiivisesti sekä uusia (mm. sosiaalinen media) että perinteisiä välineitä (mm. paikallislehti) käyttäen*

Toimenpide-ehdotuksia:

- Yhdistykset pitävät huolta, että niiden yhteystiedot ovat ajan tasalla erilaisissa rekistereissä ja kunnassa
- Kunnan nettisivuilla tapahtumakalenteri yhdistysten tapahtumille
- Yhdistyksissä panostetaan tiedotusosaamiseen
- Kunta tilaa paikallislehden määräajaksi uusille asukkaille

OHJELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA

Vehmaan yhdistysohjelman toteutumista seurataan kerran vuodessa yhdistysfoorumissa, jonka Varsinais-Suomen Kylät ry sitoutuu kutsumaan kokoon yhdessä Vehmaan kunnan kanssa.

VEHMAAN YHDISTYSOHJELMA

VEHMAAN YHDISTYSOHJELMAA OLIVAT TOTEUTTAMASSA

Vehmaan Kiisto
Vehmaan Kansalliset seniorit
Vehmaan Kotiseutuyhdistys
Vehmaan vanhusneuvosto
Lahdingon kyläyhdistys
Vehmaan Yrittäjät
Rahkmalan Martat
Vehmaan Martat
Vehmaan VPK
UHV Bulls
Wanha-Vinkkilän kyläyhdistys
Vehmaan-Lokalahden reserviläiset
Pohjoiskulman kyläyhdistys
Pohjoiskulman huru-ukot
Eläkeliiton Vehmaan yhdistys
Rautila-Irjalan kyläyhdistys
Himoisten kyläyhdistys
Maataloustuottajat
Vehmaan seudun karaokelaajat
Vehmaan Lustaset
Mynämäen-Nousiaisten 4H-yhdistys
MLL Vehmaa

Leader Ravakka

Vehmaan kunta
Vehmaan seurakunta